

Unió General de Treballadors
de Catalunya

Jornada

La Formació Professional Dual que necessitem a Catalunya

30 d'octubre de 2014

Índex:

- 1. La millora de la qualificació professional de les persones treballadores**
- 2. La disminució d'ocupació en el mercat de treball català**
- 3. El grup de treballadors i treballadores joves: un exemple de la dualitat en la qualificació professional de la població activa**
- 4. La necessitat d'incrementar l'oferta de la formació professionalitzadora**
- 5. La Formació Professional Dual: un nou repte a afrontar a Catalunya**
- 6. Consideracions respecte dels projectes de FP dual que es fan a Catalunya**
- 7. Els nous reptes que estan assumint els centres i el professorat de formació professional**

1. La millora de la qualificació professional de les persones treballadores

Des de la UGT de Catalunya considerem que la **millora de l'ocupabilitat dels treballadors i treballadores catalans** i la **preparació dels joves** que s'incorporaran al nostre mercat de treball és un dels objectius que a Catalunya s'ha de prioritzar en les polítiques públiques de formació i ocupació.

Segons les **previsions del CEDEFOP**, a Europa a **l'any 2020** els llocs de treball requeriran:

- el **50%**, una qualificació de **nivells mitjans**,
- el **35%**, uns **nivells superiors**,
- i el **15%**, uns **nivells baixos**.

L'any 2020, seguint aquestes previsions, **el 85% dels llocs de treball disponibles a Europa requeriran un nivell de qualificació mitjà o superior**.

Aquests objectius de formació s'han d'encaixar amb l'**objectiu ocupacional** que el percentatge de **la població activa arribi al 85% de la població en edat de treballar**.

En aquestes previsions hi tindrà un paper determinant la **demanda futura de reposició de llocs de treball per jubilació dels treballadors i treballadores** (segons estimacions del CEDEFOP, es preveu que **el 80 % dels futurs llocs de treball** seran per reposició de vacants generades per jubilacions).

Per l'any 2020, ja no tan lluny, els Estats membres de la Unió Europea, a l'Estratègia Europa 2020 s'han fixat uns objectius específics en els **àmbits formatius i laborals**:

- **Assolir una taxa d'ocupació del 75%** de la població de 20-64 anys.
- **Reduir fins el 10%** la població de 18 a 24 anys amb educació secundària 1ª etapa que no estudien ni es formen (en el cas espanyol, atenent al punt de partida, l'objectiu és el 15%).
- **Augmentar fins el 40%** el percentatge de la generació més jove amb estudis superiors complets.

Aquests objectius tenen el seu encaix en l'**Agenda de noves qualificacions i ocupacions**, amb què es pretén **modernitzar els mercats laborals i potenciar l'autonomia de les persones** mitjançant l'adquisició de competències **al llarg de la vida**, amb la finalitat d'incrementar la participació laboral i **adequar millor l'oferta i la demanda de treballs**.

Aquests objectius, consensuats en l'àmbit europeu, **ens situen en un escenari** en què a Catalunya s'han d'adoptar i posar en marxa, sense retards innecessaris, **un conjunt de polítiques** que millorant el sistema educatiu i formatiu, especialment en l'àmbit de la **Formació Professional**, tinguin una **incidència favorable en l'àmbit ocupacional** i contribueixin a l'**increment de la competitivitat de l'economia catalana** i al **manteniment de la cohesió social**.

2. La disminució d'ocupació en el mercat de treball català

En el període que abasta l'actual crisi, la més intensa i perllongada en les darreres dècades, a Catalunya els efectes s'han traslladat ràpidament al mercat laboral:

- **S'han reduït els llocs de treball en un 15%.**
- S'ha passat de 3.362.532 llocs de treball al primer semestre de 2007 a 2.860.677 en el 2014, amb **una disminució de més de 500.000 llocs de treball.**

La disminució en el nombre de persones ocupades, des del segon trimestre de l'any 2008 fins el primer trimestre de l'any 2014, ha tingut una **repercussió diferent per grups d'edat** i per **nivell formatiu**.

Per grups d'edat, **el grup de les persones joves** és el grup que ha tingut una **major pèrdua d'ocupació**:

Si s'estudia la variació de la població ocupada pels diferents col·lectius, s'observa que el grup d'edat comprés entre 16 i 24 anys ha perdut el 55,4% dels ocupats/des que registrava al segon trimestre de l'any 2008. El col·lectiu d'individus de 25 a 34 anys ocupats ha disminuït un 38,4%, mentre que el de 35 a 54 anys ho ha fet només un 3,0%, i el de 55 a 64 anys un 6,9%. Val a dir que darrera d'aquesta tendència hi ha un canvi en la piràmide demogràfica que, malgrat que pot servir per matisar els resultats anteriors, no amaga el major impacte de la crisi entre la població jove, amb enormes dificultats per entrar al mercat laboral.¹

L'atur de les persones joves, entre els 16 i els 24 anys, a Espanya i particularment a Catalunya, ha tingut un **increment molt superior a la mitjana de la zona euro**:

El desempleo juvenil en el área del euro se ha incrementado significativamente durante la crisis (desde el 15,1 % en 2007 hasta el 23,4 % del segundo trimestre de 2013), aunque con diferencias muy marcadas por países. Así, mientras que en Alemania y Austria la tasa

¹ CTESC. INDICADORS SOCIOECONÒMICS I LABORALS, nº 83, maig 2014.

de paro juvenil es solo ligeramente superior al 8%, en Italia y Portugal supera el 35%, y en España y Grecia se acerca al 55%.²

Per nivell formatiu, la major pèrdua d'ocupació s'ha donat entre **la població que té un nivell més baix de formació:**

Si es realitza l'anàlisi per nivell formatiu, es veu que la població amb educació primària ocupada ha retrocedit el 58,7%, molt per sobre del retrocés de la població ocupada amb educació secundària incompleta (-15,2%), o el descens dels ocupats/des amb educació secundària d'orientació general (-31,0%) o professional (-27,5%). Destaca, per contra, l'increment de la població ocupada amb educació superior durant el període (+8,5%), que s'explicaria en bona mesura per l'augment del nivell formatiu de la població.³

El fet de tenir una qualificació professional contribueix, no garanteix, però pot ajudar a mantenir l'ocupació en els períodes de crisi econòmica:

Durante los años de recesión, las probabilidades de que un joven con estudios medios encuentre empleo es 1,5 veces superior en los países en los que predomina la formación de carácter profesional, permaneciendo dichas probabilidades muy estables durante el cambio de ciclo, mientras que se han reducido en torno a 10 pp en los países en que la formación en el lugar de trabajo está poco desarrollada.⁴

Pel que fa als objectius de formació per l'any 2020, a Catalunya, ara per ara, **s'està mantenint la polarització entre la població** que té una qualificació alta i la que té una qualificació molt baixa: mentre que en la població amb estudis superiors s'ha assolit l'objectiu previst per l'any 2010, **s'està incrementant l'abandonament escolar prematur:**

En l'àmbit de l'educació, Catalunya destaca per un alt percentatge (46,2%) de població jove (de 30 a 34 anys) amb estudis superiors, assolint amb escreix l'objectiu europeu per al 2020.

Malgrat haver reduït els darrers anys de manera significativa, l'abandonament escolar prematur ha augmentat lleugerament a

² BANCO DE ESPAÑA. FORMACIÓN PROFESIONAL DUAL E INSERCIÓN LABORAL EN EL ÁREA DEL EURO, BOLETÍN ECONÓMICO, Febrero 2014, p. 63.

³ CTESC. INDICADORES SOCIOECONÓMICOS I LABORALS, nº 83, maig 2014.

⁴ BANCO DE ESPAÑA. FORMACIÓN PROFESIONAL DUAL E INSERCIÓN LABORAL EN EL ÁREA DEL EURO, BOLETÍN ECONÓMICO, Febrero 2014, p. 73.

Catalunya el 2013 (passa del 24,2% al 24,7%), increment motivat pels resultats dels nois (mentre que les noies continuen millorant).⁵

L'evolució que s'ha donat durant la crisi en les dades ocupacionals es mantenen en les darreres dades de què es disposa corresponents al **mes de setembre de 2014**, en què, en termes absoluts, **Catalunya ha estat, després d'Andalusia, la Comunitat Autònoma on més s'ha incrementat l'atur** aquest mes de setembre, situant-se en 575.812 les persones registrades a les oficines del SOC.

En el mes de setembre de 2014, a Catalunya **es manté el major increment de l'atur entre el col·lectiu dels menors de 25 anys:**

L'atur entre els menors de 25 anys ha crescut en 4.064 persones, el 96,85 del total del creixement d'atur al setembre.⁶

⁵ CTESC - INDICADORS SOCIOECONÒMICS I LABORALS, nº 85, juliol - agost 2014.

⁶ UGT DE CATALUNYA. ATUR SETEMBRE 2014: INFORME UGT.

3. El grup de treballadors i treballadores joves: un exemple de la dualitat en la qualificació professional en el mercat de treball

A Catalunya en el grup de les persones treballadores joves es dóna una **preocupant dualitat** del nivell formatiu que han assolit:

- **Joves sense qualificació o amb baixa qualificació:** en molts casos, és la conseqüència de **no haver finalitzat amb èxit els estudis obligatoris**, entre el 25 i el 30%, o d'**haver repetit curs en una o més ocasions**, als quinze anys aproximadament el 40% ha repetit com a mínim 1 curs.

Aquesta realitat es trasllada al mercat laboral, en què **el percentatge d'atur entre els joves és molt superior que en la població de 30 i més anys.**

- **Joves sobrequalificats:** sobretot universitaris i també, en menor proporció, joves amb FP de grau superior, que ocupen llocs de treball que no requereixen el nivell de qualificació que tenen.

En aquest segment, els joves pateixen les conseqüències, per una part, de l'estructura de la piràmide de formació que es desprèn de la **planificació seguida en el nostre sistema formatiu i de l'elecció d'estudis** (en torn el 40% dels joves tenen una titulació de nivell superior), i, d'altra part, del nostre model productiu en què no existeix, avui per avui, el **nombre de llocs de treball suficients** que requereixen una alta qualificació.

Els resultats del sistema educatiu quan es relacionen amb el mercat de treball es manifesten en **diferents perfils de necessitats específiques:**

- **Joves sense qualificació professional** (no han finalitzat els estudis obligatoris, d'ESO, o joves que no han finalitzat estudis professionalitzadors, d'FP): **en situació d'atur**, que només poden optar a treballs precaris o es converteixen en persones aturades de llarga durada; o que **incorporats al mercat de treball**, a l'ocupar llocs de treball que no requereixen qualificació són els primers en perdre l'ocupació.

- **Joves que han completat itineraris professionalitzadors de nivell 1: en situació d'atur**, que en tenir una qualificació molt bàsica no poden accedir a llocs de treball més qualificats en què ja hi ha una oferta suficient de treballadors/es aturats/des amb experiència laboral; o que **incorporats al mercat de treball**, tenen unes condicions precàries.
- **Joves que han completat estudis d'FP de Grau Mig: en situació d'atur**, que en no posar en pràctica els coneixements adquirits hi ha el risc de no mantenir el nivell d'ocupabilitat; o que **incorporats al mercat de treball en ocupacions afins** a la seva qualificació, mantenen el nivell d'ocupabilitat, o que **en ocupacions no afins** a la seva qualificació, estan en risc de disminuir ràpidament el nivell d'ocupabilitat.
- **Joves que han completat estudis superiors** (FP de Grau Superior i ensenyances universitàries): **en situació d'atur**, conformen un col·lectiu que estan altament qualificats no fan un retorn a la societat; o **incorporats al mercat de treball en ocupacions no afins** a la seva qualificació, iniciïn una trajectòria professional en què és molt fàcil que es mantinguin en ocupacions allunyades de la seva qualificació.

En el cas de **les persones joves de la franja propera als 30 anys d'edat que no poden acreditar una qualificació professional**, a diferència dels segments de població activa de més edat, la manca de qualificació, en la majoria dels casos, **no es deriva tant d'haver tingut una falta d'oportunitats de formació com de situacions personals** en què **no s'ha tingut èxit escolar** o es va **abandonar prematurament** el sistema escolar, per a inserir-se en el mercat treball en el període final de l'anterior cicle econòmic.

Com a problemàtica afegida, **aquestes dualitats es manifesten amb més intensitat**, en possibilitats reals de participació en els ensenyaments postobligatoris, en el cas dels i de les **joves immigrants** i dels i de les **joves que tenen algun tipus de necessitats específiques**.

4. La necessitat d'incrementar l'oferta de la formació professionalitzadora

Actualment a Catalunya, degut en una gran part als **models de formació i qualificació professional seguits** i a la baixa **percepció social que han tingut els estudis de formació professional**, ens trobem amb unes àmplies franges de població activa amb una **qualificació professional alta o molt alta** i franges amb **qualificació baixa o molt baixa**.

A diferència d'altres països, com els del nord d'Europa, a Catalunya, degut a la preferència que hi hagut pels **itineraris educatius més acadèmics**, no es disposa d'una franja suficient de població activa amb una **qualificació professional mitjana**.

En la actualidad, la FP es una opción muy demandada, de tal forma que en Austria, Finlandia y Bélgica más del 70 % de los alumnos de secundaria superior han optado por la vertiente profesional, situándose en el extremo contrario Grecia, Portugal y España, con una proporción de alumnos en torno al 40 %.⁷

En aquest context, des de la UGT de Catalunya considerem que l'**increment dels titulats en formació professional** i, de forma específica, la **incorporació del model de formació dual** en el nostre sistema formatiu, podrien ser **unes decisions estratègiques que permetrien començar** a modificar la distribució de la qualificació de la població activa y contribuir a la millora del **nostre model productiu**.

En els països que tenen un alt percentatge de població amb **qualificació professional de nivell mitjà** la formació s'assoleix preferentment amb els **estudis professionalitzadors**:

... la educación vocacional o de FP está diseñada para que los alumnos desarrollen las habilidades prácticas y los conocimientos necesarios para encontrar empleo en una profesión u oficio particular. Para ello, al menos un 25 % del programa ha de estar orientado hacia una categoría específica

⁷ BANCO DE ESPAÑA. FORMACIÓN PROFESIONAL DUAL E INSERCIÓN LABORAL EN EL ÁREA DEL EURO, BOLETÍN ECONÓMICO, Febrero 2014, p. 64.

de ocupación u oficio. La FP puede estar basada en la escuela, cuando al menos el 75 % de las horas de capacitación se lleva a cabo en el centro de formación y el resto en un ambiente de trabajo, o puede combinar con lugar de trabajo, como, por ejemplo, el sistema de aprendices o sistema dual, que se caracteriza porque al menos un 75 % de las horas de capacitación se realiza en la empresa.⁸

A Catalunya pel curs 2014-2015 hi ha la previsió d'assolir una oferta de 137.716 places de formació professional inicial. A la taula següent es mostra l'evolució de l'oferta des del curs 2007-2008:

CURS	CFGM		CFGS		TOTAL	% VARIACIÓ
	PRESENCIAL	DISTÀNCIA	PRESENCIAL	DISTÀNCIA		
2007-2008	38.007	349	37.404	1.340	77.100	
2008-2009	41.079	1.191	39.641	4.207	86.118	11,70
2009-2010	45.597	2.390	43.563	7.982	99.532	15,58
2010-2011	48.344	4.265	46.167	11.154	109.930	10,45
2011-2012	53.090	5.063	49.180	13.287	120.620	9,72
2012-2013	56.304	5.530	51.100	13.937	126.871	5,18
2013-2014	60.048	5.580	54.691	13.293	133.612	5,31
2014-2015	61.324	5.600	57.392	13.400	137.716	3,07

D'aquestes dades és de destacar el pes que ha assolit l'oferta de la FP a distància, que ja està en torn del 10% de l'oferta total.

Si comparem l'evolució de les dades de matrícula, de la FP dels cicles formatius amb les dades de matrícula del Batxillerat i dels estudis universitaris, podem tenir **una aproximació de les preferències dels estudiants catalans per seguir un itinerari professionalitzador** (Formació Professional) **o un itinerari més acadèmic** (Batxillerat) en finalitzar l'Educació Secundària Obligatòria:

CURS	BATXILLERAT	FP GRAU MIG	FP GRAU SUPERIOR	UNIVERSITAT
2010-11	84.289	52.609	57.321	227.685
2011-12	85.640	58.153	62.467	225.399
2012-13	87.377	61.834	65.037	219.915
2013-14	88.536	65.628	67.984	
2014-15	87.923	66.924	70.792	

⁸ Ibídem, pp. 63-64.

Al superar l'ESO, a l'edat de **16 anys** si no s'ha repetit algun curs, els alumnes han d'optar per **seguir estudis de Batxillerat o de FP de Grau Mig**. I al superar el Batxillerat, a l'edat de **18 anys** si no s'ha repetit algun curs, els alumnes han d'optar per **seguir estudis universitaris o de FP de Grau Superior**. Atesa la importància que té prendre aquestes decisions, pel **futur acadèmic i laboral dels estudiants**, es constata la **necessitat que hi hagi un bon model d'informació i orientació acadèmic i professional**.

Una primera constatació és que al final de l' l'Educació Secundària Obligatòria (ESO), s'ha iniciat una tendència a l'**increment de la matrícula en la FP** i a la **disminució de la matrícula en el Batxillerat**.

Tot i valorar positivament que s'ha donat un increment en la matrícula de la FP de Grau Mig i de Grau Superior, si comparem la matrícula en els Cicles Superiors de Formació Professional, que formen part de l'**Educació Superior** (no universitària), amb les dades de **matrícula d'estudiants universitaris** en els cursos 2010-11, 2011-12 i 2012-13⁹, veiem que els estudiants catalans encara tenen una **preferència molt marcada per seguir estudis universitaris**.

En el curs 2012-2013, el darrer curs que hi ha dades del nombre d'estudiants universitaris a l'IDESCAT, **hi va haver un 330% més d'estudiants universitaris** (219.915) **que d'estudiants de FP de Grau Superior** (65.037).

Aquesta diferència tant notable ens indica que encara **hi ha una elevada percepció social** de considerar que és millor tenir una **formació universitària** (tot i que hi hagi carreres que tenen una escassa sortida laboral) que tenir una **formació professional de nivell superior**.

Les diferències que es constaten en el nostre sistema educatiu conformen l'**estructura dels nivells formatius que acredita la població activa** del nostre país i que, a diferència d'altres països del nostre entorn, al traslladar-se al món laboral és la causa que tinguem **una manca de professionals amb una formació professionalitzadora**.

⁹ IDESCAT. ANUARI ESTADÍSTIC: ENSENYAMENT UNIVERSITARI.

5. La Formació Professional Dual: un nou repte a afrontar a Catalunya

Entre les ofertes professionalitzadores hi té un paper destacat la **modalitat de Formació Professional Dual** (FPD) en què es combina la formació compartida en el centre educatiu i en el centre de treball. La FP dual és un model formatiu que, amb una llarga experiència contrastada, ha assolit un **elevat prestigi** i un considerable nombre de **persones treballadores formades**.

Amb aquesta modalitat de formació s'assoleix, per exemple a Àustria i a Alemanya, amb una eficàcia molt elevada els **objectius de formació** que se li encarreguen i hi ha un ampli consens en afirmar que contribueix a què hi hagi **una elevada taxa d'ocupació juvenil**, molt per sobre de la que tenim a Catalunya.

Una característica remarcable del model dual alemany i del model d'aprenents francès és que els participants tenen un **contracte de treball específic des de l'inici del període formatiu i fins a la finalització d'aquest**. La contractació implica percebre un salari, segons el període formatiu en què s'està, tenir els **drets i les obligacions de les regles del dret laboral** i tenir la **cobertura dels convenis col·lectius**.

A Catalunya, des del curs 2012-2013, **ja s'estan fent algunes experiències** de Formació Professional en les modalitats de **formació en alternança**, amb una extensió de les hores de formació pràctica que es realitza a l'empresa, i de **formació dual**, amb un reconeixement acadèmic de l'activitat que es fa a l'empresa: per al curs 2014-2015 hi ha una previsió de 3.718 places entre les dues modalitats.

Les experiències que s'estan fent a Catalunya tenen unes **característiques específiques que es poden trobar en els diferents models** que hi ha a Europa. D'aquesta forma tenim la formació en alternança i la formació en la modalitat dual.

Al ser la FP dual un model formatiu teòric-pràctic, que es caracteritza per l'estreta col·laboració en la **formació dels participants que es porta a terme de forma coordinada entre el centre formatiu i l'empresa**, el nombre de places previstes ens indica que **no és fàcil implementar-lo de cop sense una tasca prèvia de conscienciació**

dels diferents actors que han d'esdevenir protagonistes en aquest model, ja sigui les administracions laboral i educativa, els centres formatius i els diferents sectors empresarials que conformen el teixit productiu i les organitzacions sindicals més representatives.

A la FP dual l'alumne rep part de la formació en el centre de formació professional. L'altra part l'obté mitjançant les **activitats formatives i pràctiques/productives a l'empresa**, activitats que tenen **el mateix reconeixement acadèmic** que si s'haguessin cursat al centre formatiu.

La **col·laboració formativa de l'empresa i el centre** es concreta amb un conveni. L'estada formativa a l'empresa es divideix en **dues fases**:

- En la primera, l'alumne s'hi incorpora per **fer unes pràctiques i adaptar-se al funcionament de l'empresa**.
- En finalitzar aquest període, s'inicia l'**estada remunerada en modalitat de contracte o de beca**, atenent als criteris d'accés prèviament acordats entre l'empresa i el centre de formació.

L'evolució de la FP dual (les dades corresponen a la formació en alternança i en dual) a Catalunya des del **curs 2012-2013 al curs 2014-2015** ha estat la següent:

	2012-2013	2013-2014	2014-2015
ALUMNES	590	2.116	3.718
GRUPS	32	92	207
CENTRES	25	49	122
TITULACIONS	18	44	67
EMPRESES	83	201	589
ENTITATS	35	50	56

Atès que **aquestes dades no estan desagregades**, en les **dades de FP en alternança** i les **dades de FP en modalitat dual**, **es fa difícil poder fer una valoració més exacta de l'evolució real** que a Catalunya esta tenint la FP dual. Aquest fet **genera una confusió que no permet tenir una visió exacta** de quina és la situació real

de la FP dual, tant pel que fa a **la implantació actual** com a **la distribució territorial**.

De les dades, de què es disposa ara per ara, és de ressaltar:

- l'increment constant de les titulacions en què es realitzen projectes de FP dual/formació en alternança;
- que la previsió del nombre d'alumnes de FP dual/formació en alternança en el curs 2014-2015 representa en torn al 3 % del total de l'oferta de FP inicial;
- l'increment notable del nombre d'empreses i entitats que participen, increment que pot comportar que, en molts casos, els alumnes facin la formació dual/formació en alternança en empreses molt petites;
- en el cas d'empreses molt petites es pot donar el cas que no tinguin capacitat per contractar els alumnes que finalitzen la FP dual i, tot i això, continuïn tenint noves promocions d'alumnes de FP dual.

A Europa, pel pes que té la FP dual en el conjunt de la FP, **es conformen dos grups**, en què hi ha, per una part, un grup format majoritàriament pels **països del nord europeu** (Alemanya, 88,7%; Àustria, 43,4%; França, 26,3%; Finlàndia, 21,3%), i, per altra part, hi ha un grup format majoritàriament pels **països del sud europeu** en què la FP dual és molt reduïda o no s'ha implantat (Bèlgica, 5,9%; Espanya, 4,3%; Itàlia, - ; Portugal, - ; Grècia, -).

En el quadre següent es pot observar **l'estructura de l'Educació Secundària Superior** en relació, per una part, als percentatges d'alumnes que segueixen **estudis generals** o **professionals** i, per altra part, en relació als estudiants que en la Formació Professional segueixen la **modalitat dual** o **l'escolar**.¹⁰

¹⁰ BANCO DE ESPAÑA. *FORMACIÓN PROFESIONAL DUAL E INSERCIÓN LABORAL EN EL ÁREA DEL EURO*, BOLETÍN ECONÓMICO, Febrero 2014, p. 65.

	% d'alumnes sobre l'ESS		% d'alumnes sobre la FP	
	General	Professional	Escola	Dual
Alemanya	47,0	53,0	11,3	88,7
Àustria	21,4	78,6	56,6	43,4
Finlàndia	28,5	71,5	78,7	21,3
Bèlgica	25,1	74,9	94,1	5,9
França	55,1	44,9	73,7	26,3
Itàlia	39,7	60,3	100,0	-
Portugal	58,5	41,5	-	-
Espanya	54,7	45,3	95,7	4,3
Grècia	65,3	34,7	-	-

6. Consideracions respecte dels projectes de FP dual que es fan a Catalunya

Segons el Departament d'Ensenyament¹¹, en aquesta modalitat de formació, que respon a les **necessitats formatives de les empreses** que hi participen i en què els alumnes reben una **formació en entorns laborals reals**, el **45% dels alumnes** participants continuen a la mateixa empresa una vegada han finalitzat el cicle formatiu.

Tenint en compte la crisi que estem vivint i els **problemes estructurals del nostre mercat de treball**, amb un elevat percentatge de micro, petites i mitjanes empreses, hem de **valorar positivament** que en la FP dual/la FP en alternança **s'assoleixi una inserció laboral global del 45% dels alumnes**.

En el cas concret de la FP dual, si es té en compte que els alumnes es formen **en les competències específiques i en els perfils professionals** que les empreses/sectors han demanat en la preparació del projecte de FP dual, i que s'han concretat en un **Conveni de col·laboració**, al no disposar de dades desagregades de la FP en alternança i de la FP dual, **no és pot fer una valoració exacta dels resultats dels projectes de FP dual** pel que fa a la inserció laboral real dels participants en les diferents modalitats.

Des de la UGT de Catalunya considerem que:

- s'ha d'analitzar en profunditat com es pot desenvolupar a Catalunya **una oferta de FP Dual amb les suficients condicions de qualitat i amb una oferta suficient de places;**
- l'inici d'un projecte de FP dual ha de respondre a **una necessitat real d'un sector empresarial o d'una empresa** i ha de comptar **amb els recursos suficients humans, materials i tècnics;**
- cada Projecte de FP dual que es consideri que s'ha d'iniciar, perquè tindrà assegurada una inserció laboral important, ha de tenir **la flexibilitat suficient per adaptar-se a les**

¹¹ DEPARTAMENT D'ENSENYAMENT. *INICI DEL CURS 2014-2015*.

característiques del projecte i facilitar el seu desenvolupament en el centre formatiu i a l'empresa;

- els alumnes que participen en els projectes de FP dual han de **percebre un sou des del primer dia de l'inici del projecte**, per a **facilitar la seva dedicació a temps complet** a la formació professional dual, primer en el centre de formació i, posteriorment, també en el centre de treball.

Des de la UGT de Catalunya entenem que en la situació actual, de contenció dels recursos econòmics destinats a l'ensenyament, és preferible optar per desenvolupar projectes de FP Dual que es puguin **executar amb uns criteris de qualitat**. En aquest sentit, considerem que a Catalunya el repte no és ser **la comunitat autònoma que té més alumnes en FP dual**, sinó que el repte ha de ser **desenvolupar projectes que responguin a necessitats reals** de les empreses o dels sectors empresarials i que **permetin la inserció laboral d'una gran part dels participants**.

7. ELS NOUS REPTES QUE ESTAN ASSUMINT ELS CENTRES I EL PROFESSORAT DE FORMACIÓ PROFESSIONAL

Els **nous serveis** que els centres de FP ofereixen al seu entorn suposen uns **nous reptes**: els centres de FP actuen com a centres que presten **un conjunt de serveis de qualificació i formació professional**, amb què donen **resposta a les necessitats** que tenen les persones i les empreses del seu territori.

Aquest plantejament requereix que en els centres de FP s'estableixi **un tipus de lideratge i de gestió directiva i de treball del professorat** diferent del que es segueix en altres tipus de centres d'ensenyament: per exemple, es pot donar la situació que per poder **atendre els diferents col·lectius de persones** en formació el centre ha de tenir un horari més ampli que els centres de secundària.

En una lògica de **treball per projectes**, el centre de FP, a banda de la seva oferta ordinària, ha de tenir la **suficient flexibilitat organitzativa** per a:

- Facilitar **respostes adaptades a les necessitats** de les persones i les empreses del seu territori.
- Disposar de les hores necessàries per a que **el professorat estigui en contacte** permanent amb les empreses amb què el centre formatiu col·labora.
- Poder **oferir una oferta integrada de serveis**, com són, entre d'altres els de: informació i orientació, assessorament en la FP inicial, Projectes específics de Formació Professional Dual i en alternança, Formació ocupacional i Formació contínua adreçada a les persones treballadores en situació d'atur i ocupades, Reconeixement de les competències adquirides des de l'experiència laboral i la formació no formal, Proves per a l'obtenció directa dels ensenyaments de la FP inicial, Cursos de preparació de les proves d'accés als cicles de FP...
- Oferir una **oferta professionalitzadora** als i a les joves del territori que no han assolit el graduat en l'Ensenyament Secundari Obligatori o que han deixat els seus estudis.

Amb un **mateix marc normatiu**, hi ha centres de formació professional que, amb **el compromís i la dedicació de l'equip directiu i de l'equip docent** estan oferint serveis que d'altres centres de FP no ofereixen.

Des de la UGT de Catalunya considerem que l'experiència dels **centres de FP que són capdavanters** en la prestació de serveis s'han d'estendre a la resta de la xarxa de centres de FP. En aquest sentit, entenem que **la prestació dels diferents serveis**, que van més enllà de les ofertes habituals, s'ha de fer amb els recursos humans suficients i amb els recursos tècnics i materials adequats.

Els diferents elements que hem exposat haurien de tenir el seu encaix en la futura **Llei del Sistema Integrat de Qualificació i Formació Professional de Catalunya**, que s'està preparant. Des del plantejament de la formació permanent al llarg de la vida, el futur Sistema Integrat hauria de ser el marc normatiu que assegurés que es pot desenvolupar el conjunt de la Formació Professional, **la inicial, la contínua i l'ocupacional**, i els serveis d'**informació, orientació i acreditació professional**.

Ara per ara, en el Projecte de Llei es contempen les **grans línies d'actuació que conformaran el Sistema**, però no s'entra en el detall de **com es disposarà dels recursos suficients per garantir la prestació dels serveis** que conformen el Sistema integrat. Un exemple de la manca de concreció de la futura Llei és que **de la Formació Professional Dual**, més enllà de dir en què consisteix **només s'aborden aspectes generals**.

En la fase de preparació de les successives versions de l'avantprojecte de la Llei, des de la UGT de Catalunya hem reivindicat que la Formació Professional Dual havia de **constituir un capítol específic** amb un mecanisme de governança i de coordinació del conjunt de la FP dual, que s'encarregués de **garantir que es disposaria dels recursos humans, tècnics i materials** necessaris.